

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rasta male stvari, a neologu sve pokrvati“ Nar. Posl.

Preplata s poštarinom stoji 2 f., a seljake samo 1 f. za cijelu godinu. Razmjerno 1 f., a seljake 50 nrt., za pol godine. Izvan Carevine više poštarina. Svaki pojedini broj stoji 6 nrt. Novci se šalju kroz poštarsku *Naznačnicu*. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Gdje ima više predbrojnika, mogu dogovorom svi predplatiti kroz jednu *Naznačnicu*, a i List dobivati pod jednim jednim otkom. Komu List nedodje na vrijeme, neka to jarko odpravnitvu u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisar izvana *Reklamacija*. Tko List prima i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaze se

Via S. Francesco N. 4, I. piano.

Pisma se šalju plaćena poštarine. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se il u cijelosti il u izvadku, natme prema stoji triednosti i smeru otoga Lista. Nepodpisani se dopisi nepotrebljavu. Osobna napadanja i čisto sukromne stvari ne nalaze mjesta u ovom Listu. Priobčena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Ozlazi od 8 redakah stoje 60 nrt., a svaki redak suriše 5 novčah; il u slučaju opetovanja po što se pogode oglasnik i odpravnitvo. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i odpravnitvo, osim izvanrednih slučajevah, ne dopisuju s nikim drugdje, nego putem svoje *Listarnice*.

Pogled po svietu.

U Trstu 30. ozujka 1877.

Nasi carevinski poslanici odoše iz Beča, da vazmjuju u krilu svojih obitelji. Zato odanle neima baš ništa nova. Kad se tamo negdje po Vazmu opet sastanu, da ce viecati o tako zvanuj ugarskoj nagodbi, koju ce dakako i prihvatiti. U Tirolskoj je kod izbora nadvladala konservativna stranka. U Ugarskoj sad toliko nebuće, ali tim marljivije rade. Prekjuće je ugarski parlamenat zaključio, uzeli na posudu, sa 12 po sto interesa, sedamdeset milijunah forinti, od kojih pet da pada na Hrvatsku. Sam Bog zna, kamo će Magjari dospjeti sa svojim gospodarstvom, a s njimi i braća nam Hrvati!

Ignatijev se povratio iz Londona, odkud kao da u saboru svoje sukuje nosi rat u Rusiju, jer Engleska neće mira. To jest, ona bi htjela mir, ali da u Turskoj ostane sve po staru, čega pak neće Rusija. Ignatijev nudjase badava Engleskoj na podpis nekak zapisnik, usljed kojega bi morala Turska u stanovito vrijeme il sama poboljšati stanjanje svojih kršćenih podanikah, il biti na to prisiljena od ma koje evropejske drzave. Engleska ne samo što nije htjela na to pristati, nego je dapače nasuprot tražila od Rusije, neka ona razpusti svoju vojsku, da se Turska može mirnije oporaviti. Baš za to je sada rat bliže nego ikada. Ovih danah na povratku iz Londona hivio se Ignatijev u Beču, odkud se zaputio kroz Berlin u Petrograd. Naš Car da ga je veoma liepo primio, dapače i pozvao za svoj carski stol; iz čega da bi reči, da neće Austrija metati Rusiju u ratu s Turskom. To se veli zato, jer sav sviet zna, kako se Magjari napinju, da zarate Austriju s Rusijom. Ali naš Car da neće o tomu da čuje. Zato bi se još mogla Engleska zorko kajati, što nije uhvatila Rusku na rieči. Ali najbrže da nije mogla, jer zna, da Turskoj nedostize nikakvo vrijeme, da se sama popravi, pak je valjda mislila, da će svojom odvaznostju ostrašiti Rusiju i prepriječiti rat. Možda se još predomisli. Englesku nije mar za Tursku, nego za sebe, zato se ovako boji rusko-turskoga rata.

Crnogorci se nisu još ni sad pomirili s Turci, a i neće: dapače se čuje, da su se uzali sa susjedi Miriditi, koji već vojuju na Turke. U Bosni ustanak raste. U Carigradu tako sjedi i vieća turski parlamenat, koji se morio stopram sad, a ne prije mjesec dana, kao što smo ono bili u naglosti potražno javili, ali kao da se od njega nitko

ničemu nenada. Dapače tamo hoće, da oruzani Softe prisile Sultana, neka pozove natrag Midat-Pasu, jer da je on još jedini, koji može spasiti Tursku. Tako eto stoje stvari u Carigradu, docim na vodi Prutu čeka pol milijuna Rusah na zapovjed, da pjevajuć provale u Tursku.

Još Jednom

odgovor ministra Stremayera.

Zastupnik istarskih Hrvatah, Dr. Dinko Vitezić, postavio je na ministra bogostovja i nastave početkom godine 1874. interpelaciju. Nedobiv skoro tri godine (nesamo skoro dvie, kuošto bijase predzadnji put nepromišljeno rečeno) nikakva odgovora, sjetio je istoga gosp. popečitelja na nju, te ju u kratko opetovao. Interpelacija odnosila se je na to, da se svjedočbe zričnosti istarskih Hrvatah i na Rieci stečene valjanimi pripoznadu; da se ustroje hrvatske pučke škole u hrvatskih kotarih, i da se podigne gimnazija i učiteljske sa hrvatskim nastavnim jezikom u Istri ili na kvarnerskih Otocih. Zahtjevi su to, kojim se posve lahko zadovoljiti može, koji u sebi nista nezakonita nesadržavaju, koji se dapače na istom zakonu i prirodnom i pisanom osnivaju, te se dakle nezakonito radi, ako jim se zadovolji; zahtjevi su to samo posve smierni prema onomu, što mi kao Hrvati i kao državljani austrijski zahtjevali po zakonu mozemo. A što na nje gosp. popečitelj za bogostovje i nastavu poslie skoro tri godine odgovara? Da se svjedočbe zričnosti stečene na Rieci valjanimi pripoznati nemogu prema neknoj ustanovi — kao da se nemože kod nje kao kod svake koja iznimka posve opravdana i potrebita učiniti. Da je, što se tiče narodnoga jezika u istarskih pučkih školah zakonu posve zadovoljeno; a mi smo vidjeli da je u cijeloj Istri samo jedna četverorazredna učiona sa hrvatskim nastavnim jezikom, a da jih je tro- ili dvo- razrednih dobro uređenih veoma malo. Da se gimnazija u gradu Krku ustrojiti nemože, jer nebi imala dovoljao slusateljah, i jer Krk neima hrvatske pučke škole — a nije se pitalo gimnaziju izključivo samo u Gradu Krku, a jedva kad bi se gimnazija na kvarnerskih Otocih ili u Istri ustrojila, i kad bi se podigle pučke škole onako, kako bi morale, moglo bi se govoriti o broju njezinih slusateljah. Da neima ljudi za podučavanje — a mi smo vidjeti da jih ima preveć, da se jih iz Istre tjera, da se jih neslusa, da oni

Hrvati Hrvatom njemački predavati moraju. Da neima knjigah — a mi znamo, da obstoji jur mnogo godinah prilično mnogo sriednjih skolah obskrbljenih svimi potrebitimi knjigami; da obstoji sveučilišce sa onim nastavnim jezikom, koj želimo da se uvede u naše škole... Da se pri svemu tom niti za odgojenje učiteljah niti za knjige nebrine, što bi bila sveta dužnost vlade, kad jih nebi bilo, netreba niti govoriti... Odprostitute! Ustrojeno je 10 stipendijah svaki po 100 forinti za siromašne mladiće iz kvarnerskih Otokah. (Ti stipendiji imaju tobože nadomjestiti hrvatsku gimnaziju. Pak nit tih 1000 for. nesluži za naobrazbu hrvatskih mladićah, jer se u Istri u svom jeziku naobraziti nemogu, a na Rieci nit drugdje u Hrvatskoj nesmjedu.) Na istarskih sriednjih skolah obstoje kursi za gojenje pokrajinskih jezicah. Učiteljsce u Kopru — da ima smjer germanizacije, vidjeli smo — ima i hrvatsku sekciju. Tako veli gosp. ministar, a tako i zbilja i jest. A budimo malo i računari, pak vidjimo koliko sve to stoji. Izključivo za hrvatsku sekciju nije bilo niti razpisano nijedno mjesto niti ima sada takove sile. Samo su 2 glavna učitelja, koji su i za hrvatsku sekciju imenovana, koji i u hrvatskoj sekciji podučavaju. Recimo, da ta dvojica, i još možda koji sat toliko u hrvatskoj sekciji predavaju, da bi sve njihove ure sačinjavale ure, na koje je obvezan jedan učitelj za sriednje škole, a veće jih neima, to dobijemo jednoga pravoga učitelja za hrvatsku sekciju. Placa jednoga učitelja u službi u sriednjih skolah iznosi 1200 for. Trošak dakle na učiteljsce u Kopru kao hrvatsku iznosi 1200 for. na godinu. Slobodni kursi na sriednjih istarskih skolah za hrvatski jezik koštaju vladu 1000 for. (na gimnaziji u Pazinu 400 for. na gimnaziji u Kopru drugih 400 for. a na učiteljsce u Kopru 200). Stipendiji za mladiće iz kvarnerskih Otokah iznose na godinu 1000 for. (10 stipendijah po 100 f.: $10 \times 100 = 1000$). Na učiteljsce u Kopru ima 10 Hrvatah. Uziva li svako njih podporu od 100 for. to iznosi trošak na nje 1000 for. ($10 \times 100 = 1000$). Sbrojiv sve to, dobijemo svotu 4200 forinti ($1200 + 1000 + 1000 + 1000 = 4200$). Pridodav još k tomu 720 for. što jih dobiva učitelj pripravnice u Kastvu, dobivamo svotu 4920 for. ($4200 + 720 = 4920$) velim četiri tisuće devet sto i dvadeset forinti. I to je sve svnta, (možda još koji forint veće, ali to se neradi o kojoj forinti) koju naša visoka vlada na naobrazbu Hrvatah — i po njezinu 150,000 ljudi — trosi. Četiri tisuće devet sto i dva-

deset! Hrvati u Istri i na Otocih nestoji li to u liepom razmierju sa onim, što vi plaćate?? Nije li porez jedne vaše občine veći nego li trošak na čielu Istru kao hrvatsku??! Nego tih 4920 for. troši se samo na naobrazbu istarskih Hrvata. Možda se veće troši na naobrazbu istarskih Hrvaticah? Vidjeli smo zadnji put, da ne nit novčića. Moguće, da se na štogod drugo mnogo troši? Pogledajmo.

Službeni jezik u uredib spomenuo je g. Dr. Vitezić, sjećajući gosp. ministra na svoju interpelaciju, te uzvrdio, da bi mogao navesti imena činovnikah toli kod političkih koli kod financijskih i sudbenih uredah u čisto hrvatskih kotarih, koji nerazumiju nit rieči hrvatski, a kamo li da bi pisati znali. Ovo uzvrdjenje je gosp. ministar za bogostovje i nastavu mimoišao, i svojom šutnjom pokazao, da nije istina, da se uvažava narodni jezik u uredu, kako je to koji dan pred tim uzvrdio bio. Kad se i on u ured zanjesao, morao bi bio ili odgovoriti na primjetbu, što se ureda tiče, ili pako bi bio morao na to nagovoriti svoga kolegu ministra nutarnjih posalah ili onoga za pravosudje. Nije učinio nit jedno nit drugo. Nije nit mogao. Tvrdnji gosp. Vitezića nemože se nit rieči prigovoriti, od nje se nemože nit rieči oduzeti, dapače može se dodati: da bi na prste pobrojio činovnike, koji znadu hrvatski pravilno govoriti i pisati: da jih ima, koji znadu koji dialekt „peštali“, nu da velika većina tih samo se onda tim dialektom služi, kad što od Hrvatah zahtjeva, a da ga nezna, kad bi imao prama tomu Hrvat u kakvu dužnost, da se dapače jeziku toga Hrvata mnogi ruga i smiehu ga izlaže.

Kad se nit tu na nas kao Hrvate ništa ne troši, možda se gdje drugdje? Možda vlada koji hrvatski list uzdržaje za naobrazbu našega puka? To još manje! Dapače u svojem službenom listu za sve jezike, dapače i za isti njemački, premda neima nit cigloga Niemca u Istri, mjesta nadje, osim za hrvatski. Svoje oglašćujuće se čisto hrvatskih obćinah i podobćinah tiska ona njemačkim i talijanskim jezikom.

Gdje se dakle za nas štogod troši? Zar smo mi samo za to da poreze plaćamo? Zar neimamo mi imati skoro ništa od onoga, komu dajemo svoj krvavo stečen novac? Zar imamo mi biti samo opterećeni dužnostmi, a neuživajući državljanskih pravica? Ali, gospodo, onda prestaje pravi pojam države; onda samo jedna od stranakah uvjete ugovora vrši; onda već nismo državljani slobodne ustavne države, nego, da nrecem robovi, pastorki u jednoj te istoj kući. Ovo vam negovorimo u zlu ni radi zla, nego u čistoj državljanskoj odanosti, tekar da se i nas spomenete. Oslobođite nas jedared ovoga stanja! Mi smo doista prilično neizobraženi, al glavni krivci mi tomu nismo. Mi smo uvijek svoje državljanske dužnosti točno ovršivali, mi smo uvijek vjerni svojim poglavarom bili: zadnja je doba, da nam se pruži prilika, da možemo i državljanske pravice uživati, i da se našoj vjernosti ljubavju odgovarati počme!

Toiiko na rieči gosp. ministra za bogostovje i nastavu. A sad, u ljubavi i prijateljstvu, dvie tri g. Viteziću. Tko je pročitao odgovor g. ministra Stremayera na Vitezićeovu interpelaciju, mogao je opaziti, da se gosp. Stremayer s nazovom našega jezika igra. On ga zove sad slavenskim, sad hrvatskim, sad ilirskim, sad srbo-hrvatskim, tako da mu napokon nit imena nezna. Tomu je ponešto kriv gosp. zastupnik hrvatskoga naroda u Istri. On zove uvijek naš jezik slavenskim

jezikom, pak nije čudo da ga gosp. popečitelj razno zove, dapače nebi se čudili, kad bi ga i českim i poljskim i ruskim nazvao, jer su to sve slavenski jezici. Slavenskoga jezika davno je nestalo, a onim pravom, kojim naš gosp. zastupnik zove hrvatski jezik slavenskim, može ga sutra tko drugi indoevropskim, preksutra fleksivnim, a preksutra ljudskim jezikom nazvati. Slavenskoga jezika neima, ima samo slavensko jezično pleme. Jur taj uzrok bio bi dovoljan, da se hrvatski jezik nezove slavenskim. Kad se pak pomisli, da se dan danas u obće riečmi veoma mnogo na štetu obstojnosti igra: kad se znađe, da je gosp. Stremayer zastupnikom pitajućim jedno učilišće sa slavenskim nastavnim jezikom odgovorio, da ima toliko slavenskih jezika, da nezna na koj jezik gg. zastupnici misle: kad se znađe da u Istri imade i naše braće Slovenacah, pak da oni zalibože neimadu još knjigah za sriednje škole u svih oborih. te da je mogao g. popečitelj i na nje misliti, kad je rekao, da neima knjigah za sriednje „slavenske“ škole u Istri: onda je i s gledišća našega probitka kao i s gledišća znanosti opravdana naša prošnja upravljena g. zastupniku Dru. Viteziću, da naš i njegov materinski jezik odsad unapried zove onim imenom, koje ga ide, hrvatskim!

Svakomu svoje.

Kad se radi o zlu, onda možemo biti sigurni, da će ga naši protivnici zalaviti na pleća našemu narodu, ako siromak i nije kriv; s druge pako strane, kad o kakvu dobru, o kakvoj krieposti il vrlini, tad neima dvojbe da će mu ju gledati il potamniti, il umanjiti il čak ugrabiti.

Tako se je dogodilo i onim našim ljudem, koji su ono na brodu „Tegethoff“ bili s Weyprechtom putovali u daleki ledeni sevjer, da tamo s njim trpe muke svakojanke u iztraživanju nepoznatih još stranah naše zemlje. To baš nije nikakvo čudo, al je ipak slavno i junačveno toli za vodju koji za njegovu čeljad, naime kad se promislili, koliko su ti ljudi morali pretrpiti, dokle su se opet sretno vratili u svoju domovinu. Slavni g. Weyprecht je pred čielim svetom pohvalio njihovu vjernost, poslušnost, umjerenost, radinost, stegu i mukotrpnost; pa to vrline služe svakako na čast i slavu toli njim koli onomu plemenu, iz kojega su potekli. A sav svijet zna, da su to ljudi našega plemena, da su to Hrvati iz Istre, iz hrvatskoga Primorja i Dalmacije. Ah eno našao se u Italiju netko, koji je napisao knjigu i u toj knjizi rekao, da su to ljudi talijanskoga plemena, da su to sami čisti Talijani. Komad iz te knjige preštampano je onomadno i jedan tršćanski talijanski list, dodav dakako još kojesta u pohvalu tih slavnik tobože Talijanah. To se nekome ovdje našincu dalo na zao, pa da odgovori kako valja to bezobraznosti, zamoli g. Weyprechta, neka mu izvoli poslati imonik tih njegovih drugovah, te ujedno reći, kojega su plemena i jezika. G. Weyprecht, odazvav se toj prošnji, posla rečenomu našincu traženi imonik iz kojega se vidi, da u svojoj njegovoj pratnji nebijahu nego cigla dva Talijana, jedan naime tršćanin i Marola iz Rieke, kao što se čitalo u ovašnjem talijanskom listu „L'Adria“, koja je taj imenik stampala i svojnini ga opazkami propratila. Na to je protivnički list odgovorio, da je Jadransko More talijansko more, da se na austro-ugarskih brodovih zapovieda talijanski da se talijanski ne samo zapoviedalo nego i kunilo i na brode „Tegethoff“, da svi rečeni Weyprechtovi drugovi razumiju i govore talijanski, za to da nisu i da nemogu biti nego pravi pravcati Talijani. Doznay za tu prepriku mornar Morola, što leži teško bolestan u riečkoj bolnici, izjavi u gori navedenoj „Adriji“ da ni on nije Talijanac nego riečanin, pa da u sve vrijeme onoga putovanja nije bio razlikovan glede narodnosti od svojih ostalih drugovah.

Ali još ni tim nije o svršila iz stvar, jer je netko iz Cresa pisao u spomenuti protivnički list, ako je baš i sva Weyprechtova čeljad bila hrvatska, da lje nije cressanu kapetan Lusina (Lužina); jer da se u Cresu ne samo piše i govori talijanski, nego dapače

kopa i sadi; jer da u Cresu nije onomadno bio naš, u stanju ne samo razumiti nego ni pročitati nekakva službena pisma, što je došlo iz Hrvatske na naš Podestariju; jer da i samo ime Lusina nedolazi iz hrvatske besjede *lug*, nego iz latinske *ludo* itd. itd.

To se je vrlomu cressanu g. kapetanu Lusinu vidilo baš prelude, pak ovo što je u gori pohvaljeno „Adriji“ dne 25. marča broj 68 odgovorio onomu svojemu zemljaku, čim i mi svršujemo ovo svoje izvješće:

„Gospodine!

„Buduć da ste vi htjeli dokazati, da je Cressanin talijanski, i to izvadajući rodoslovje moje obitelji, te imenujuć mene na osobiti način, držim da sam vam dužan odgovositi.

„Italija ima u tolikom obilju narodne, gradjanske i osobničke slave, da joj baš potreba u creske ni moje. Ja sam bio član sjeverne ekspedije, ali nisam za to ni Kolombo, ni Vespucci, ni Marco Polo, a niti koji mu drago drugi slavni il neslavni Talijanac. Nu držao sam vazda, dokle mi vi, g. dopisniče, niste protivno viestili, da sam rodom Slavonin i to radi jedinoga uzroka, što su moji roditelji govorili s menom slavenski, odak sam ugledao bože svjetlo: moj djed pako i moja baba, dobra duse, nisu znali talijanski ni pisnuti, kao što nezna nitko na Cresćini, dokle nije to naučio il po moru il u školi; a toga, vriedni g. dopisniče, nisam ja izvadilo baš iz ljetopisah, nego našao u mjestu, gdje sam rođen i gdje sam živio.

„Gledje jezikoslavnog iztraživanja, u koje se vi upuštate u svojom članku, reći ću vam, da se nerazumim mnogo u taj posao; ali mi se čini, ako bi htio ležiti za meštom, da bi mogao dokazati, da je otac Adam bio pravi pravcati Turčin; jer u turskom jeziku rieč *adam* neznamenjuje ni više ni manje nego čovjeka. Dapače molim vas, da nezabacite ove viesti, moći će vam rabiti, kad vam bude trebalo u kojoj drugoj prigodi, reći koju i prilog onih jednoljivih Turakah.

„Da u Cresu nisu znali ni pročitati ni razumiti slavenske okružnice, kao što vi velite, čini mi se malko čudnovato; stalno je pako, da bi ju bilo razumio svaki seljak bolje od plaćnika, samo kad bi mu ju bilo taj pročitao. Ali vi dobro znate, da mi na ovej izobraženosti imamo svo zalaviti onaj stari politiki, radi koje, kad bi se bila obćenito sliedila, bogzna koliko bi narodah bilo izgubilo i ime i porreko.

„Na koncu vas molim, vriedni g. dopisniče, da višo noražijate glave ni o memo ni o moje ime, siromasko ali pošteno, te slavensko po mojoj viesti i savjesti.

U Trstu 24. ožujka 1877.

Petar Lusina
pomorski kapetan.

Dopisi.

Iz Kastva.

Mnogim članovom, osobito koji čitaju „Našu Slogu“, činić će se čudnovito, što nije prošle godine odbor „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“ tiskao godišnjeg izvješća o svom djelovanju za god. 1875-6. Izvješće nije bilo, kako se je očekivalo u „Našoj Slogi“, nego u „Primorcu“. Nije mi sada ovdje, da navedem slučaj, s koga se nije u „Našoj Slogi“ izvješće objavodanilo, nego o tom, da se popravni harem nekoliko, što se prepustilo, te ako ne na duga; to varem nekoliko obaviestim članova, ne samo o djelovanju Odbora prošaste, nego i ove godine, te iztakneu harem nekoje točke, koje se čitaloj zanimati.

Redovita godišnja skupština, koja se je održala dne 19. septembra, iz izvješća tajnikova, kojega na skupštini nebijase, jer je morao u toplicu u Karlsbad, doznala je: 1. da je društvo ako ne najbolje ipak napredovalo, nu uzrok tomu bijaše, što je svih mjestih našo domovino nisu imenovani povjerenici, te što mnogi povjerenici mukom zamaknuše i to mnogi od kojih je društvo najviše očekivalo. Mnogi se umolili, da budu povjerenici, ali od njih ni bjele ni crno. Odbor sam nemože sve, valja, da mu budu u pomoć i drugi, a to osobito č. gg. svećenici, koji su u Istri i na Otocih jedini, koji mogu Bratovšćini koristiti tim, da joj pridobiju čim viša članovah. 2. Da je bratovšćina sa Koleđarom mnogo stetovala, jer se malena knjižica nije mogla prodati draže od 12 novčićah, te je Bratovšćina morala trpeti biljegovinu, radi toga da bi bolje, da se

Koledar više netiska. Osim toga još kojesta, što je već u „Slogi“ bilo objavljeno.

Blagajnik Anastaz Jelusić izvesti, da Bratovščina ima gotova novca 1923 f. 63 novč. Odbornik g. M. Brusić je predložio, neka godina gospodarstvena nepočetima sa 1. oktobra, nego sa 1. januara, računati pako neka se zaključuju koncem Julija, te buduće se mnogi izjavili, da nisu platili za godinu 1874. nego 1875, te buduće tega mnogo na dužu, to neka se računa kao da je društvo započelo god. 1875, na što je skupština privolila. Isti predložio, neka se Koledar više netiska, već što više podmaže „Danica“, koju izdava Društvo svetjeronimsko. Poslije podugačke rasprave složiše se prisutni u tom, da se izdavanje Koledara prekine, a Odbor neka se sporazumi sa vlasnikom „Naše Sloga“, da bi kao prilog tiskao godišnje izvješće i imenik članovah. Odboru se dopustilo, da razdieli i više od 150 f., i to gledeć na broj moliteljah. Mnogo se govorilo o tom, kako da se društvo pomože da dojde do žudjenog cilja. Ako si nepomognemo samu, to nam ljo neće niko: zato nebudimo ni topli ni mrzli, jer vrag nespava. Neprijatelji naši oćito rade, pa zašto da mi radimo potajno? Nebojmo se, po trnju nam valja hodati, želimo li doći do ravna i gladka puta. Samo nam valja hiteti, pa ćemo i moći. Koliko se puti sabiraju novci u običaj za humanitarne svrhe, pa zašto nebi i za Bratovščinu? Nećemo li sabirati, a mi ju bismo ja i imamo. Mnogo jih imu u našoj Istri i na ostalim otocima i punit neznaju za našu Bratovščinu, zato na naše povjerenice i vi braćo svećenici, svaki novac za Bratovščinu dobro doći, mladež će vam hvatiti, a Bog naplatiti.

G. Mate Dukić predložio, neka se izbere Predsjednik, koji bude na licu mjesta, jer dosadanjem predsjedniku, g. Dr. Vitezović, je veoma mučno prisustvovati odborškim sjednicam. Uz ovaj predlog pristala skupština, s tim da se zahvali g. Dr. Vitezoviću na velikih zaslugah, što je on imao za Bratovščinu.

Koncem izabere skupština odbor za g. 1876-7, te bijaše jednoglasno izabran Predsjednikom prev. g. Vjekoslav Vlah, a odbornici: Mato Brusić kr. financiální ravnatelj na Klici, Josip Jane kapelan u Rukavcu, Ernest Jelusić nadučitelj u Kastvu, Juraj Premuda kapelan u sv. Mateju, Vinko Zamlić kapelan u Opatiji i Anastaz Jelusić sad e. k. šupelan u Podgradu. Odbor si izabra podnarski pristav u Podgradu. Odbor si izabra predsjednikom g. Mata Brusića. Lepo se zahvalio predjednikom g. Mata Brusića. Među ostalo M. Brusić na podjeljenoj mu časti, te među ostalo reče: Koliko se Bratovščina neznatnom činila iz početka, toliko on misli, da može imati velikih početaka, toliko on misli, da može imati velikih posljedica. Valja da si pomognemo sami, jer drugi nam neće pomoći. Skrbimo za postavljeni cilj, pak nam neće pomoći. Htjeti je moći. hudiemo uvjereni, da ćemo ga doseći. Htjeti je moći.

Da čitatelji „Naše Sloga“ doznaju stogod i o djelovanju odboru poslije III. skupštine, ovo im je kratko. Odbor se sastao i izabrao tajnikom nešto u kratko. Odbor se sastao i izabrao tajnikom nešto u kratko. Odbor se sastao i izabrao tajnikom nešto u kratko. Odbor se sastao i izabrao tajnikom nešto u kratko. Odbor se sastao i izabrao tajnikom nešto u kratko.

Tajnik izvesti odbor o novčanom stanju Bratovščine iz kog se vidi, da je društvo do 31. decembra prošle godine dobro napredovalo, jer je čistoga novca ukupno sa nedignutimi kamatami na štedionici u obveznicah javnih i privatnih 2232 f. 50 $\frac{1}{2}$ novč.

Odbor se pogovorio, koliko da se daje podpora i o načinu, kako da se natičejaj razpiše, te se u tom složio, da se neimenuje svote, nego sve neka se ravna po broju moliteljah, jer je pazio osobito na prošlu slabu godinu. Osim toga odlučio je, da se natičejaj otvori do 15. Aprila.

Odbor se i u tomu složio, da se poslije buduće redovite skupštine tiska račun o društvenom novčanom stanju i imena svih članovah.

Tajnik izvesti, da je Društvo svetjeronimsko ponudilo ovomu društvu, da će rado u buduće tiskati u koledaru „Danica“ godišnji ljetopis Bratovščine, te pozive ujedno neka nu se čim prije pošalje ljetopis, da ga može već u buduće „Danica“ objavljivaniti. Ova viest je odborniko radostno dirnula, te ne samo da je ponuda bila primljena, nego i srdačna se zahvala na toj ponudi izrekla. Jer tim će Bratovščina mnogo više članovah zadobiti, dočim se „Danica“ toliko hiljadah tiska, te ona i bogatu i siromahu u ruke dojde. S toga priporuča odbor svojim povjerenikom i svim prijateljem Bratovščine, neka skrba, da se „Danica“ med pukom čim više razširi, te neka skrbe pri tom, da ne samo Bra-

tovščini nego i Društvo svetjeronimskomu tim više članovah pridobiju.

Koncem javi tajnik odboru, da je visoki Rektorat kr. sveučilišta Franje Josipa u Zagrebu poslao 292 f kao suvišak troškovah Akademičkog plesa na korist Bratovščine. Na toj liepoj podpori odlučio odbor da se umoli visoki Rektorat, neka dotičnoj akademičkoj mladeži svesrdnu hvatu izreče.

Ipak se miče, nu moglo bi biti bolje, jer da je koji drugi narod ovakovu Bratovščinu ustanovio, to bi već na hiljade brojila. Sto drugi mogu, zašto nebi i mi. Složno dakle napred. Vi braćo Hrvati, deder na noge, pružite nam i nadalje vašu darežljivu desnicu, te stupite čim mnogobrojniji u naše kolo, a i vi braćo Slovenci, osobito iz Istre, pristupite k Bratovščini i bogati i siromaši. Jednako će se podpirati i vaša ućeća mladež, jer Bratovščina je ustrojena za sve istarske Slavone, bili oni Hrvati ili Slovenci.

Koncem molio odbor sve povjerenike 1. neka mu jave imena onih, koji bi, bilo u Istri bilo u Trojednici, preuzali povjereništvo, jer čim imamo više povjerenikah i to radi njih, tim se možemo nadati boljemu napredku; 2. neka javu odboru, kad bi bili službeno promesteni, mjesto kamo su išli, i koje onoga kome su povjereništvo izručili; 3. neka točno jave imena onih članovah, koji su se preselili i kamo, i onih koji su samo jednom za uvijek platili stogod u kapital, ili pak stupili iz Bratovščine.

Iz Boljunske občine 10. Marča 1877.

Više puta se čuje i vidi čudo, koje se nebi čovjeku ni prisnjalo. Takovo je čudo i ovo naše občinsko zastupstvo. Koncem godine 1872. bijaše izabrano novo zastupstvo (raprezentanca) za Boljun, a potestat i konziljari (kod nas tako zvanu) u drugoj polovici Aprila 1873. Prošlo godine, kad se je približivao konac trih godinah dannah potestatova službovanja, pozove on svoja, obitolj iliti raprezentancu, da će joj občinsko računo prodati, i da će po tom raspisat liste za novo biranje raprezentantah. Kad bjo odlučan dan občinskih računah, dojde i g. kotarski Kapetan, koji upita da li su bili ti račun, polag propisa, 14 dannah na vidjelo izloženi. Onda što? A nisu. Pak? Onda drugi put opet svaki raprezentant po svoja, i to trajase tri ili četiri puta, a da još ni dan danas noima pravoga računa. A sa svim tim bjo izabrana nova raprezentanca Boljunska dne 19 i 20 Julija 1876. i slučajno stari potestat, proti komu je protestovala veđa strana občinarah, rekavši, da bi morao stupiti iz te častne službe, jer da prošle tri ciele godine nije dao niti puku niti raprezentanci nikakva računa, niti sada na koncu; jer da isti potestat, kako je jurva „Naša Sloga“ oglasila u br. 16. godine 1875, jest puno potrošio za nekakvo popravljanje občinskih putevih, a ne za poboljšanje komunikacijah; a i škola buduće u njegovoj kući mjesto u občinskoj, da nije zato uglednija itd. Sada pak neznamo pravoga uzroka, zato nije jurvo biizu 8 mjesecih izabran tako zvanu kod nas novi konzilj. Bit će po svoj prilici uzrok, ili što je potestat usljed protesta Boljunskih občinarah dobio poziv od Višnje Oblasti, da odgovori na prigovore proti njemu, pak da su ti pozivi ostali najbrže neuspješni, kao da mu občina neplaća pisara, koji je dužan raditi za njega i za občinare; ili pak što je valjda Boljunski Signor Podestà osoba tako na glasu kao u p. Gladstone, Derby ili magjarski ministar Tisza, koji se je pred malo vrijeme odповodio svoje ministarske časti, samo da se ohjema ruknna opat ministarstva tim jače prihvati.

Jedan občinar.

U Zlatnom Pragu 12. Marča 1877.

Hrvati ili hrvatski narod u Pragu oživio je ovih danah novim i čilim životom. Već se dugo vremena snovalo i smišljalo, kako bi si mladi Hrvati na visokih skolah Pražkih zasnovali akademičko-literarne društvo. Rekoh dugo, jer negdje nebi bilo mnogo — bar u svih ne — želje, drugda bilo nas malo, a evo sada hvala Bogu imade jednoga i drugoga. Što se dakle dugo smišljalo postade ovih danah činom. Tri puta smo podastri pravila društva „Hrvat“ e. k. namjestničtvu na potvrdu, dva put nam je odbiše, nu mi držet se stare hrvatske „po treći put Bog pomaze“, ne klonosmo duhom — te pomoglo i nas Bog.

Potvrđena pravila stigoše nam početkom ožujka, a 10. istog mjeseca bi obdržavana prva glavna skupština, u kojoj se imalo društvo konstituirati te izabrati upravu, koja će društvom upravljati. U prisutnosti jednog policijskog komisara konstituirao se

„Hrvat“ i obavio u najljepšem redu izbor odbora, sastojećeg od sljedećih pet članovah: M. Mandić predsjednik; Stj. Jakčin podpredsjednik; J. Mičetić tajnik; Al. Bjelobrč blagajnik i B. Micov kužničar.

Ovom prilikom moram na spomenen i to, što su naša braća Bugari u naše kolo stupili nelecajuć se imena „Hrvat“ ko što to ina braća — ovdешnji Jugoslaveni čine.

Članovah imade „Hrvat“ već do sada više, nego ih je valjda igda do sada u Pragu bilo — a biti će ih u drugom tečaju i više.

U prvij skupštini uredio se red predavanja, koja će se u svakom sastanku držati.

Svrha društvu je medjusobno znanstveno obrazovanje, k tomu širiti dobro mienje o Hrvatih, ili razjasniti braći Čehom krive i nama neblage pojmove o hrvatskom narodu. Mora bo zaista svakog ma i hladnog Hrvata srdce zaboliti, kad ga krste svimi mogućimi imeni, jedino ne onim, koje mu je najmilije — kojim se sam krsti.

Da se rečena svrha postigne, pružati će društvo članovom sljedeća sredstva: 1. znanstvena predavanja, 2. javne listove, 3. shodna djela iz raznih djelah literature, 4. shodne zabave u hrvatskom duhu. Društvo će zamoliti sva naša društva, kužničarke i listove, da ga po mogućnosti podpomognu i novinami i knjigom, a nadamo se da nam se neće nitko oglušiti, koji pojmi liepi cilj, svetu svrhu našeg mladog društva.

Ko što imade u svih akademičkih hrvatskih društvih raprezentantah hrvatske Istre, imade ih i u ovom te se nadam da će se ti čestito sjetiti „Naše Sloga“, obavještujuć ju o daljnjem razvitku i djelovanju našeg „Hrvata“.

M—C.

Mūka od proklijana žita.

Kao što imade čovječiji život četiri doba, tako isto je imade i rastlinski, naime: klijanje, busanje (kad bilni narastu stablo, grane i lišće), cvatnja i plodnja.

U tih dolah razvijaju se pojedini glavni dieli biline t. j. u prvij klica, u drugoj stablo, u trećoj cviet, u četvrtij plod.

Pogovoriti ćemo u kratko samo o prvij dobi. Klijanje jest ono doba, kad se iz sjemena razvije klica. Nu sjeme neće klicati ako neimade dosti svjetla, vlage i topline. Sjeme neklije u suhu tlu niti ondje, kamo nemože zrak, svjetlo i toplina.

Nekoje vrsti sjemena prokliju odmah, drugo nakon više tjedanah, mjesecah ili godinah. Često se dogodi, da žito proklije već u žitnicah ili skrinjah. Što da radi neuki gospodar s takovim žitom? Evo mu savjeta:

Kad počme zrno klicati, promjeni se posveoma. Mnogimi pako pokusi je dokazano, da ta promjena leži u tom, što se u zrnih nalazeće ljepivo (jedro) raspusti. Pomješamo li mūku s vodom, tad će se mūka liepiti t. j. hvatat će se posude i prstih; o tom je osvrjedočena svaka i najlosija gospodarica. Tvar ili materija, koja to ljepljenje prouzrokuje, nazvana jest ljepivom (Kleber). Nu raspustenjem ljepiva gubi mūka, koja se u zrnu nalazi, svoju prvotnu rastežljivost i pružljivost (elastičnost) tako, da se od takove mūke neda testo umjestiti, ili kako se običnim govorom kaže, neda se testo smladiti.

Nadalje raspusti se kod klijanja u zrnu jedan dio škroba (amydum) te predje u slador (cukar) i u sladki škrob (dextrin). Tim dobije mūka sladak i us što njoj dakako neskodi.

Odatle sledi, da se mūka od proklijanog žita takovim sredstvom popraviti dade, koje daje pokvarenom ljepivu prirodjene vlastnosti, t. j. pružljivost i rastežljivost. To sredstvo je kuhinska sol.

U vojničkih pekarnah u Draždjanih učinilo se više pokusah s mūkom proklijana žita. Takovog su žita samleli 160 funatah — dakako sa svimi klicami. Od toga žita došlo je 102 funta dobre mūke, 17 malo gore, 15 $\frac{1}{2}$ crne, 16 $\frac{1}{2}$ posijah (mekinjah) a 9 funatah išlo u prah.

Dobre mūke zadjelali (smiesili) 40 funatah sa 31 funta voda, običnim načinom. Hljebi od takova testa umješeni raspustili se ko testo, kad je prekvasno, korica jim popucala a od zdola opazio se modrast talog; kruh se nemogao jesti.

Kod drugog pokusa pridali na svake 3 funte mūke 1 $\frac{1}{2}$ lita kuhinske soli, hljebi se ne raztvorili, al je korica ipak odpadala ozdola bie jeste tanki talog, nu kruh se mogao jesti.

Napokom su dodali na svake 3 funte muke 2 lota soli. Taj put nije odpadala korica, testo bilo rastezljivo niti bilo zdola ista opaziti, kruh bio tečan i pruživ. Sol, koja se ima pridati muki, mora biti u vodi raztopljena.

Ovaj dodatak soli more dakle muku od prokljanog žita tako popraviti, da se od druge dobro muke ničim nerazlikuje.

Osim toga djeluje sol na kruh i drugim korisnim načinom. Kruh se malo više razsoljeni mnogo laglje probavlja nego li obični. K tomu je poznato, da se slanoga kruha ne dojmlje tako lahko pljesan, da se može kroz više mjeseca nepokvaren sačuvati, dočim kruh obični spljosni za nekoliko danah.

Napokon vrijedi i to, što je slani kruh uvijek ljepiji nego li je onaj, koga pečemo bez soli, od iste muke. Zaključujem ove redke vrućom željom: daj Bože Istranom toliko žita, da nebi znali kamo s njim, već da bi jim u žitnicah proklicalo!

M.-č.

Nekolike opomene o sjemenu.

Liepo kaže gospodarska poslovice: *Kakvo sjeme, takva žetva.* S toga svim naprednim poljodjelcem što toplije preporučujem stieđeća, izkustvom pohvaljena pravila:

1. Za sjetvu treba izabrati onakovo sjeme, koje je zdravo, jedno, dobro razvijeno i dobro vrsti. Neima li sjeme tih svojstvih, neg je smrdljivo, suplje i ne zrielo, ili loše vrste, tada sve pogođe kiseline i zemlje neće dati rastlini bujna života.

Sitno i nedozrielo sjeme, ako i uzrasto, roditi će krhljavo i neplodue hijlke.

Ono pako sjeme, koje je pliesnivo, neće ni niknuti.

Istina je dakle, da je samo težko i podpuno zdravo zrno za sisanje dobro, i ono će gospodaru trud i trošak znatno naplati.

2. Često se događa da na jednoj strani oranice (lehe) usjev bolje uzrodi i uzplodi nego li na drugoj; s toga treba tu bolju stranu ostaviti za sjeme, i tako na poseb požeti. Ovakovo mjesto treba čisto držati od drača i travnog sjemena, kano: kukolja, grašice, glavnice, aneiti i tako dalje.

Ovakov je način bolji, nego da se sve skupa poženje i omlati, pa se poslije iz hrpe sjeme uzme za sjetvu.

3. Kad već imamo takovo sjeme, koje je podpuno zrielo, teško, zdravo i sasvim čisto, tada ga treba na suho i prozračeno mjesto spraviti; ali ga nesmiemo držati na gomili (kupu), već ga moramo lopatom češće prebacati, da se bolje osuši, i da svoju kličavost ne izgubi.

4. Želiti li, da umnožiš i poboljšaš svoju ljetinu, treba da često puti mienjaš sjemenje, a naročito da ga potražiš od onakovoga gospodara, koji je izkusio da mu ova ili ona vrsta sjemenja znatan prihod pridonasa.

Izkustvo nas uči, dase sjeme izmetne (izrodi), ako se više godina na jednoj te istoj oranici sije: za to je vrlo koristno mienjati.

N. Vezlić,

upravitelj vlastelinstva Vuk-Šin-Šipak.

Različite viesti.

Dva nautična stipendija za Cres ustanovilo je Nj. Veličanstvo naš Car iz svoje vlastitosti. Ova dva stipendija svaki od godišnjih 200 for. podjelivati će isto Nj. Veličanstvo svako godine creskim mladićem, počamsi od dođuće školske g. 1877-78.

Naš porečki sabor hoće se otvoriti dne 5. tek. aprila. Isti dan hoće se sastati, osim dalmatinskoga i galičkoga, i ostali pokrajinski sabori.

Bogostečan čin. Crkvića sv. Ivana kratitelja u Verdeli u tršćanskoj Okolici, ako nije prva, kako misle i tvrde nekogi, jest svakako jedna od prvih katoličkih crkva u ovih krajevih. Ta crkvića je imala više vremena svojega kapelana, izdržavana od nekogh ondašnjih gospodskih obiteljih. Kad su te obitelji propale, propade i crkvića tako, da u zadnje doba tek što se nije srušila. Da se ta starina očuva, kmeti su se već puti dogovarali, da ju poprave, ali badava kad nebijašo novca. Naposljedku

odluči vrli g. Josip Godina Verdeljčan, da ju dade na svoje troškove ne samo popraviti, nego da joj uzidje i zvonik, kojega nije doslje imala. Popravljaju se počelo mjeseca novembra 1876, a sad je svo djelo gotovo, te crkvića baš liepa i prijatna. Spređa nad vratimi žitaju se zaklesane u kamen sliedeće besjede: *„Dal popraviti Josip Godina Verdeljčan leta 1876.“* Iznoseš na vrijeđu ovaj liepi čin, mi nemožemo da naviknemo vrednomu gosp. Godini: *Od ljudiš Vam hvala, a od Boga plaća!*

Preč g. Ivan Flamta, riečki župnik i poznati hrvatski spisatelj, bi imenovan proštom one kolegialne crkve i opatom sv. Jakova *ad palum*, što je pod Ućkom u Opatiji. Opatovao zdrav i vesel na mnoga ljeta!

U Kastvu, kako čujemo, namjeravaju osnovati „Gospodarsko društvo“ za onu stranu naše pokrajine. Mi se radujemo toj viesti, jer ona znamenuje, da se počelo i tamo spoznavati, da nije dosta djelati zemlju rukama, nego da ju treba i glavom, ako će da gospodaru trud i trošak naplati.

Znani ustaški vojda Ljubibratić, što bijaše od austro-ugarske vlade uhvaćen te odveden prvo u Linac onda u Gradac, a sad usljed srbsko-turskog mira pušten na slobodu, vratio se u kneževinu Srbiju.

Liepa navada. U bavarskom gradu Hohenubergu vlada liepa navada, da nime svako diete, kad dovrši hoditi u školu, posadi na priredjenoj obćinskoj zemlji jedno voćno stablo koje biva njegovo vlasništvo dok živi, a poslje smrti postane obćinsko. Djeca imadu tim veliko veselje i budi se u njih ljubav do voćarstva. Nebi li se i po naših selih što takova moglo uesti?

Novoselov, ruski general, koji se onomadno u Srbiji borio proti Turkom, preminuo je ovih danah u Petrogradu od zadobljenih ranah na bojišću. Isto tako preminuo je u Odesi od dopadnutih ranah i mladi knez Kečko, brat srbsko kneginje Natalije.

Englezki bogataš. Prošlih je danah pripio amo u Trst John Wylie Englez, imajući 70 miliona for. imetka, koji već od 7 godina na svojim brodiću Kuter sa obiteljom i mnogobrojnom pratnjom brodi po moru.

Golubja pošta u Rusiji. Rusija je nakupila u Belgiji veliku množinu golubah namjerom, da njimi uvede u svojih vojničkih pristanisnih golubju poštu. Za uzdržanje tih golubah namjenjena je godišnja svota od 16,000 for.

Javna zahvala.

Uvršćeni u 5. broju o. g. vlecijenjenoga lista „Naše Sloge“ „Liek za rane“, dobro sam zapamtio. I u dobar čas, jer eto brze nesreće.

Kopajuć 14. ovoga mjeseca s drugoj uri po podno, ranio sam mali prst lieve ruke tako, da ako bi se bila rana izliečila, bez nikakovoga lieka u 25 danah, neb i odviše brzo. Bio sam podaleko od kuće, mililo mi se je posao ostaviti, radio sam, ako i po manje, do noći. Kada sam u večer došao doma, odmah sam dao skubati jedno jaje, onda sam bieleanjak odlupio, a žutnjak sam nataknuo na vilice i stao ga peći na svieći naljetoj uljom od masline ili uljko; iz kojega je oko dvadeset kapljicah ulja kapnulo. S ovim uljem natopio sam ranu i omotak svaki put, kada je došao nad ranu. Ovako sam učinio i drugi večer, t. j. 15 o. m. a potom ništa drugo. Rana mi se je počela liečiti tako brzo, da je danas sve zdravo i izliečeno.

Ovim dakle najvrucije i najodanije zahvaljujem mojemu dobroćincu i vrlo prijatelju stovanomu g. Nikoli Jambroviću, koji je blagovolio pružiti ovakovo sriedstvo brzolieka. Bog mu plati!

U Bršecu 19. Marča 1877.

Ivan Galović Perišić
kmet.

Teč Novacah polag Borse u Trstu

dne 30. Marča 1877.

Cariski dukati (cekini) 5.82 — Napoleoni 9.85. — Lira
Englesko 12.37. — Srebro prid (aggio) 111.—.

Pregled tršćanskoga tržišća.

dne 30. Marča 1877.

	OD for. inč.	DO for. inč.
Vosak primorski i ugarski . za 100 Kilogramah	—	—
Kafa Portoriko	229	132
S. Domingo	106	10
Rio polng vrsti	95	112
Čakar austrijski	50	51
„ tuveni	46	47
Crvietje trave buhaće (Grisantomu)	—	—
Nar. čee skrinjica	1	75
Karubo puljzke . . . . . za 100 Kilg.	9	—
„ levantinsko	—	—
„ dalmatinsko	—	—
Smokve Kalamata	12	14
„ puljzke	11	50
Limuni skrinjica . . . . . za 100 Kilg.	88	—
Bademki iliitii mendule puljzke	—	5 50
„ dalmatinsko	—	90
Liešnjaei	28	29
Šijiro	18	25
Pšonica ruska	13	14
„ ugarska	13	50
„ galaička	11	50
Kukuruz (turkinja) ruski	6	75
„ ugarski	7	40
Raž	7	60
Ječam	9	—
Zou ugarska	7	75
„ arbanaska	9	—
„ pasulj (fazol), polng vrsti robe	7	70
Bob	11	—
Leća	—	—
Oriz italijanski	12	—
„ englezki (kitajski)	19	—
Vuna bosanska	118	18
„ morojska	130	125
„ arbanaska	130	—
„ istarska	51	125
Dasko korusko jelerico	52	—
„ stajorsko	39	94
„ Gredo	44	74
„ bukovice	12	14 60
Uljo Italij. nizje vrsti . . . . . za 100 Kilg.	8	14
„ najbolje	48	59
„ srednje vrsti	65	68
„ dalmatinsko	60	62
„ istarsko	18	—
Kameno ulje u barilah	47	—
„ u kasetah	21	—
Kožo strojno naske	20	—
„ suho volovje nas'ke	178	200
„ dalm. ist. i bos.	107	134
Janjeće naske . . . . . za 100 komadah	72	125
„ dalmatinsko	90	95
„ suho	65	80
„ runeno slano . . . . . za 1 Kilg.	—	75
„ suho	—	59
„ zetje za 110 komadah, u srebru	25	27
Bakalar . . . . . za 100 Kilg.	36	43
Sardole i baril	15	24
Vitriol modri . . . . . za 100 Kilg.	35	36
„ zeleni	5	6
Maslo	5 80	6
Loj dalmatinski i naški	81	92
Salo	48	50
Mast (salo raztopljeno)	65	66
Slanina	—	—
Rankja estotar (100 litarah)	60	61
Galvici istarski	—	—
Ruj naški . . . . . za 100 Kilg.	32	34
„ istarski	8	20
Lišće od javorika	9	9 30
Vinsko strgotino (Gripula) sploh	11	50
Škod	31	36
Lumber (jabučice od javorika)	32	34
Pakal baril od 100 Kilg.	13	16
Čurjo (Straco)	—	—
Katram dalmat. . . . . za 100 Kilg.	17	75
„	14	18

Oglas.

Podpisani ima čast dati na znanje častnim Plovanijam, da je otvorio jedno

Skladište vošćanih

SVIEĆAH

prve mletačke tvornice.

Prima naručbe voštanicah, duplirah i vazmenih sviećah svake težine i veličine po tvorničkoj cieni i obećaje svu skrb, da budu zadovoljna ona gospoda, koja ga počasto svojim naručbami.

Augusto Rizzoli

Mirodijar u Trstu

All'angolo delle Vie Malcanon e Pozzo bianco
in Città Vecchia.